SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

. 16. JERSEY CITY and NEW YORK., FRIDAY, JANUARY, 27, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 27-го СІЧНЯ 1989 Ч. 16. РІК XCVI.

УНСоюз знов пожертвував 50,000 дол. на Гарвардський проєкт

Проф. О. Пріцак (посередині) прийняв чека на 50,000 дол. від головного касира У. Дячук в присутності (зліва) В. Сохана, д-ра С. Вороха, д-ра І. Флиса і Б. Робака.

Кеймбридж, Масс. (ФКУ) — У четвер, 12-го січня ц. р. проф. Омелян Пріцак відвідав УНС на запрошення його Екзакутиви. Ціль відвідин була поінформувати про стан праці над поодинокими елементами Гарвардського Проєкту Тисячоліття та отримати чергових 50,000 дол. на „Тритомник українського християнства", що появиться в рамках цього проєкту.

Міжнародний конґрес тисячоліття у Равенні, що відбувся 18-го-24-го квітня минулого року з великим успіхом — дістає свої завершення. Праці конґресу — 54 доповіді ведучих вчених — уже пройшли редакційну стадію і готовляться до друку. Передбачується, що праці конґресу обійматимуть два томи (кожен понад 500 стр.), і вони повинні вийти у червні ц. р. Крім того плянується скорочене видання українською мовою вибраних праць конґресу.

Більшість розділів першого тому „Тритомника українського християнства", що обіймає історію українського християнства, уже в руках редакції. Тепер йде праця над підготуванням мап та ілюстрацій матеріялу. Том повинен появитися під кінець цього року. Уже намічений плян тому другого.

Корпус Гарвардської Бібліотеки Давньоукраїнської Літератури складається із трьох серій. Всі вони роблять великі поступи після підготовчих праць, під час яких було зібрано велику частину мікрофільмів із бібліотек і архівів різних країн світу.

Проф. Пріцак показав пробний примірник другого тому „Діярія" гетьмана еміґранта Пилипа Орлика (увесь „діярій" обіймав роки 1720-1732 на понад 4,000 сторінки) із своїм вступом: „Орликова візія України в теперішнім, минулім та майбутнім"; томи 1 та 3, де зібрані також літературні та політичні твори Пилипа

(Закінчення на стор. 3)

ЛЮТИЙ—БЕРЕЗЕНЬ МІСЯЦІ ЗБІРКИ ГРОМАДСЬКОГО ФОНДУ УАКРАДИ НА 1989 РІК.

Достойні громадяни — українці в ЗСА!

Найперше почуваємося до милого обов'язку висловити нашу щиру подяку усім нашим членам і жертводавцям, які вплачуючи свої членські внески чи датки, підтримували наші акції і таким чином уможливили нам виконувати нелегкі завдання і обов'язки.

Завдяки цьому ми мали змогу вплатити 5,000 дол. на Фонд Конґресової комісії у Вашінґтоні, яка просліджує причини і наслідки голоду в Україні в 1932-33 роках і вже опублікувала звіт із своєї діяльности та її продовжує; спонзорувати акцію комісії іспитів з української мови в Стейтовому університеті Ню Йорку; уділити фінансову допомогу деяким нашим правозахисникам та вив'язатися повністю із фінансових зобов'язань до СКВУ, що виносили досі 57,500 дол. річно, а на V Конґресі СКВУ цю суму підвищено до 72,000 дол. на 1989 рік.

Екзекутива брала активну участь в Крайовому Комітеті 1000-ліття Християнства в Україні у підготові святкувань цієї епохальної події; внесла петицію до президента Р. Реґена домагатися у М. Ґорбачова леґалізації наших Церков і звільнення політичних в'язнів, у зв'язку із поїздкою до Москви в квітні 1988 року; брала участь в переговорах з представниками УККА і Конференції Безсторонніх Організацій в справі створення одної централі. Обстоюючи необхідність одної центральної репрезентації українців в ЗСА, змагала до реалізації цього задуму. На жаль, не з вини УАКРади ці змагання покищо безуспішні.

Відзначення Тисячоліття Християнства в Русі-Україні у вільному світі збіглося з пожвавленням національного життя в Україні. Цілий ряд провідних діячів і великі маси громадян взяли участь у різних публічних виступах в Україні. Це спричинило, що Москва розпочала широко закроєний наступ на українське життя в Україні, як і у вільному світі. Це зобов'язує нас до протидії, яку можемо вести тільки з передумовою повної консолідації наших національни сил..

Як і в минулому, будемо підтримувати й надалі акції, які найбільш корисні для нашої справи та які вимагатимуть інтервенції нашоі, як централі українців в ЗСА.

Згідно із статутом, у 1989 році відбудеться черговий Конґрес УАКРади, до якого нам треба як слід підготовитися.

Щоб уможливити Екзекутиві УАКРади вив'язуватися із завдань, а також із фінансових зобов'язань супроти СКВУ, Екзекутива звертається з проханням до громадян підтримати Український Громадський Фонд своїми щедрими пожертвами. Річні вкладки такі: 250 дол. від крайових організацій, 50 дол. від їх відділів, 25 дол. від працюючих, 15 дол. від пенсіонерів і 5 дол. від студентів. Датки і внески вплачувати на адресу УАКРади: Ukrainian American Coordinating Council 142 Second Ave., New York, N.Y. 10003.

Екзекутива УАКРади

Почалася евакуація чужинецьких дипломатів з Кабулю

Вашінґтон. — Як повідомили кореспондента газети „Ню Йорк Таймс" у Державному департаменті ЗСА, кількість персоналу американської амбасади в Кабулі зменшується до восьми осіб у зв'язку з ускладненням ситуації у столиці Афганістану. Недавно у ЗСА вернулися три технічні працівники амбасади, де тепер залишається мінімальна кількість дипломатів і морські піхотинці охорони.

Уряд ЗСА покищо не прийняв рішення вивезти всіх своїх дипломатів з Кабулю, однак у Державному департаменті говорять, що ця справа „постійно обговорюється". Повідомляють також, що персонал совєтської амбасади в Кабулі зменшений з 400 до 100 осіб. Ті, що залишилися, переводяться з міських помешкань у посольський комплекс, коло якого будується дорога і невелике летовище, мабуть, на випадок екстреної евакуації.

Як повідомляє з Пешавару кореспондент газети „Таймс" Донателла Лорч, в американському клюбі цього пакістанського міста б'ються об заклад, коли впаде Кабуль. Кожний учасник вносить 100 рупій (п'ять американських долярів). Зібрану суму дістане той, хто найточніше вгадає дату, коли кабульське радіо повідомить, що проголошена ісламська республіка".

В Кабулі, продовжує Д. Лорч, гра набирає більш небезпечного характеру. Мешканці підготовляються до партизанського наступу на місто, багато з них побоюються, що після Кабулю почнуться погроми і кровопролиття, чужинецькі уряди евакують своїх дипломатів, а перебої з продуктами швидше поставлять населення на грань голодної смерти.

Кількість афганських втікачів у Пакістані зростає за рахунок мешканців захоплених муджагедінами міст. Протягом усієї війни афганські міста служили притулком для навколишнього населення. Однак виведення совєтських військ, що почалося у травні минулого року, дало змогу муджагедінам захопити ряд провінційних центрів. У багатьох випадках мешканці втікали від боїв і від хаосу, що виник там після приходу недисциплінованого повстанського війська, пише кореспондент газети „Вашінґтон Пост" Джеймс Руперт.

Пресове аґентство Ассошієйтед Пресс розповсюдило кореспонденцію Марін Джансон, яка повідомляє, що всі зусилля Кабулю вернути на батьківщину втікачів з Пакістану і Ірану покищо не увінчалися великим успіхом: за минулий рік в Афганістан вернулося 188,000 осіб (загальна кількість втікачів перевищує 5 мільйонів).

ДЕФІЦИТ У БЮДЖЕТІ СССР ПОТРОЇВСЯ В ОСТАННЬОМУ ЧАСІ

Москва. — Економіст Леонід І. Абалкін, керівник Крайового інституту економії заявив, що Центральний Комітет КПСС і Рада Міністрів з допомогою Верховної Ради СССР, надіються на зменшення дефіциту в державному бюджеті на протязі трьох чергових років, зменшивши військові частини на 500,000 вояків і 10,000 танків, оборонний бюджет, витрати на раніше запляновані цивільні проєкти, зокрема індустріяльні комплекси. Існують сподівання, що частину проєктів можна буде зреалізувати з допомогою закордонної валюти, тобто довгореченцевих низьковідсоткових позичок. Але в такий спосіб процес зменшення бюджету, скорочення великої бюрократичної машини, яка була створена в добі застою, також триватиме довго, а потім прийде нова проблема, яку уряд мусітиме розв'язати, а саме, звільнених робітників в одному підриємстві треба буде примістити в іншому, а частину послати на село, тобто назад до колгоспів, звідки вони втекли кілька, або кільканадцять років тому.

Можливо тому, на думку Абалкіна, процес тривання переходу до гласности і перебудови потриває дещо довше, як раніше передбачали спеціялісти. Наприклад, Рада Міністрів СССР вже мусіла зрезиґнувати з контролі цін поки не наступлять кардинальні зміни в економіці.

Західні економічні спеціялісти кажуть, що совєтський дефіцит збільшився у три рази від часу приходу до влади Міхаїла Ґорбачова і становить тепер 165 більйонів долярів. Абалкін погоджується, що економіка зможе тільки тоді поправитись, як зменшаться витрати на оборону, тяжку індустрію і більйонові дослідчі проєкти у стратосфері. Крім того він пропонує опрацювання точного пляну, якого повинні дотримуватись стисло центральний і республіканські уряди, аж до часу вирівняння продукції товарів першої потреби із запотребуванням.

В кінці минулого року міністер фінансів Борис І. Ґостєв передбачував суму дефіциту на 35 більйонів карбованців, тобто 58 більйонів долярів, але, як тепер виявилося, ця сума є значно вищою.

Отже, не зі щирости, не для вкладу у справу миру, пропонує М. Ґорбачов політику заощадження і зменшення коштовних збросневих проєктів, а з примусу, бо в імперії і так існують незадоволення браком товарів першої потреби, в тому числі харчових продуктів.

Взоруючись на західніх зразках, СССР хоче продавати для західніх „капіталістів", які мають забагато грошей, але не мають де їх інвестувати, позичкові бонди. Бонди продаватимуть також совєтським громадянам, щоб витягнути з них усі заощадження і перетворити їх знову на совєтських жебраків, як за режиму Сталіна, — кажуть спостерігачі.

ПОМЕР КОРИФЕЙ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ Й. ГІРНЯК

Й. Гірняк з дружиною О. Добровольською з часів активної участи в театральному мистецтві.

Ню Йорк, Н. Й. — Тут у вівторок, 17-го січня 1989 року, помер на 94-му році життя видатний актор, режисер і мистецький керівник ряду українських театрів Йосип Гірняк.

Народжений 14-го квітня 1895 року в Західній Україні, як сьома дитина дяка Йосипа Гірняка, вже змалечку він цікавився театром і як учень гімназії у Станиславові брав участь у аматорських виставах. Професійна кар'єра Й. Гірняка почалася з утворенням Стрілецького Театру в кінці 1915 року, коли він надягнув мундур січового стрільця. Далі життя Й. Гірняка було нерозривно спаяне із українськими театрами, в яких він спершу виступав як актор, а відтак як режисер. Це були театри „Українська Бесіда" Театр ім. І. Франка, Новий Львівський Театр, Театр Студія ім. І. Франка. У цьому осатнньому Й. Гірняк получив свою театральну кар'єру із родинним життям, одруживщись з молодою акторкою Олімпією Добровольською. Разом вони переїхали, відтак, до театру „Березіль" (1922-23), з якого у 1933 році Й. Гірняка заарештовано як

(Закінчення на стор. 3)

„Жнива смутку" перекладено на німецьку мову

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Одна із найцінніших книжок про Великий голод, „Жнива смутку" Роберта Конквеста, написана в оригібалі англійською мовою, перекладена тепер також на німецьку мову Анно фон Левенштерном п. н. „Жнива смерти". Книжка вийшла у видавництві Лянґен Міллер в Мюнхені і коштує 48 нім. марок.

В почитному, найбільшому щоденнику „Зюддойче Цайтунг" появилася обширна рецензія на цю книжку пера Томаса Урбана.

Рецензент більше обговорює історичний аспект Великого голоду, як саму книжку, але при тому називає її однак найважнішою працею останніх років, яка заслуговує на назву підставового історичного твору, який помимо своєї джерельности, а може власне тому, що написаний без патосу, а тільки фактами, глибоко зворушує читача. Е. фон Левенштерн підкреслює, що Р. Конквест до цієї наукової праці використав сотки зізнань свідків, десятки книжок і сотки совєтських газет. При тому рецензент підкрелює, що Р. Конквест переконливо доказує, що цей Великий голод, в якому згинуло за статистичними даними автора сім мільйонів українців, був викликаний зумисне Сталіном, щоб в цей спосіб зламати спротив населення проти большевицького режиму.

Цікавий у рецензії її початок, де Е. фон Левенштерн цитує слова Міхаїла Ґорбачова висловлені у 70-річчя жовтневої революції, в яких він сказав що „колективізація була потрібна, вона сильно піднесла висліди праці і дала підстави для модернізації сільського господарства". Тими словами М. Ґорбачов оборонив переведену Сталіном колективізацію, хоча відтак на марґінесі зазначив, що в переведенні колективізації була певна „пересада".

Автор рецензії розглядає „Великий голод", не лише описаний Р. Конквестом але також іншими авторами, між іншим він наводить як приклад жидівського письменника Василія Ґроссмана який у романі

(Закінчення на стор. 3)

В катедрі св. Володимира завершаться святкування

Ню Йорк. — На завершення святкування 1000-ліття Хрищення Руси-України тут в катедрі св. кн. Володимира, 160 Захід 82-га вулиця відбудеться виставка ікон та образів творчости мистців Ню Йорку. Відкриття виставки — в суботу 28-го січня ц.р., о год. 1-ій по полудні, а в год. 6-ій вечора Всенічна.

У неділю, 29-го січня ц.р., о год. 10:30 ранку Архиєрейська Божественна Літургія і Молебень, які очолить Блаженніший Митрополит Мстислав. По Службі Божій братня трапеза в залі катедри. На ці урочистості всіх запрошують Єпископ Антоній — предстоятель катедри, о. протопресвітер В. Базилевський, — настоятель катедри, та парафіяльна Управа.

У СВІТІ

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО Совєтського Союзу ТАСС повідомило, що завдяки допомозі армії і змобілізованих добровольців, вже вдалося примістити усіх поранених і потребуючих медичної допомоги осіб у шпиталях, особливо тих з місцевостей знищених новим землетрусом в Таджикістані. Кілька годин після землетрусу ТАСС подавало число жертв на приблизно 1,000 осіб, але пізніше кореспондентка ТАСС Ґаліна Ґріднєва інформувала з місця катастрофи, що жертв правдоподібно буде більше. У порівнянні з інформаціями з Вірменії, після землетрусу, совєтські повідомлення з Таджикістану були досить точними. Рада Міністрів СССР створила спеціяльну урядову комісію для ліквідації наслідків замлетрусу, а Міхаїл Ґорбачов, генеральний секретар ЦК КПСС і головаПрезидії Верховної Ради СССР, звернувся із спеціяльним зверненням до таджиків і просив їх затримати спокій.

ТЕДДІ КОЛЄК, незмінний посадник Єрусалиму, заявив кореспондентам, що він має намір знову виставити свою кандидатуру на це становище у виборах, які відбудуться 28-го лютого цього року. Колєк займає пост посадника Єрусалиму вже 23 роки. Його політична плятформа є дуже примирливою до усіх мешканців цього міста. Він вважає, що ізраїльці і араби, які постійно мешкають в місті, повинні користуватися одним і тим самим статусом. „Єрусалим єдине місто у світі, яке має різнонаціональних мешканців і таким воно повинно залишитися". Колєк висловив надію, що арабське населення колись таки рішиться брати участь у виборах посадника. Кореспонденти підкреслюють, що від часу заворушення на окупованих землях, араби у східній частині Єрусалиму не беруть участи в жадних голосуваннях. Ніхто навіть не сумнівається, що Т. Колєк буде переобраний знову на посадника.

ЗАСТУПНИК ПРЕМ'ЄР—МІНІСТРА польського уряду Іренеуш Секуля заявив під-час інтерв'ю з кореспондентом польського пресового аґентства ПАП, що тільки шляхом компромісу уряду з опозицією, тобто з підпільною „Солідарністю", можна вивести економіку країни з безнадійного застою. „Економічна реформа потребує політичної підтримки не тільки зі сторони уряду, але також зі сторони конструктивної опозиції: вона (економіка) потребує зусиль всього польського народу", — заявив згаданий офіційний речник уряду. Він думає, що польський нарід немає великого вибору і мусить використати усі реальні шанси. В противному випадку „ми програємо справу, зглядно програє її польський нарід, про підвишку життєвого рівня якого повинні дбати усі зацікавлені". Як відомо, „Солідарність" прийняла пропозицію уряду і незабаром розпічнуться офіційні переговори за „круглим столом". Польська преса повністю підтримує дружній діялог між урядом і „Солідарністю".

АМБАСАДОР ВЕЛИКОБРИТАНІЇ у Ливані Аллан Ремзі закликав захоплювачів Террі Вейта, спеціяльного посланника кентерберійського Архиєпископа Англіканської Церкви Роберта Рансі, звільнити закладника. Амбасадор рівночасно домагався звільнення Джана МекКарті. Покищо уряд Великобританії не вийшов з пропозицією викупу за гроші закладників, але інші держави, в тому числі Франція і Західня Німеччина заплатили великі суми терористам за своїх громадян.

БАЛЕРИНА НАТАЛІЯ МАКАРОВА, яка в 1970 році залишилася на Заході, виступала в різних американських театрах, вийшла тут заміж за американського громадянина Едварда Картера, поїхала з чоловіком на відвідини до Совєтського Союзу, залишивши свого 10-річного сина Андрія з родиною чоловіка в ЗСА. „Немає слів, щоб виявити мою радість з приводу цих відвідин", — заявила Макарова, колишня балерина Ленінґрадського театру опери і балету, кореспондентам на лондонському летовищі Гітро перед відлетом до СССР. „Головне я там побачу свою маму, яку я останній раз бачила в 1970 році, а вона перший раз зможе познайомитись з моїм чоловіком" — заявила Макарова.

В АМЕРИЦІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА інавґураційне запрошення президента Джорджа Буша до співпраці, більшість демократів у Конгресі свідомо спиняють втягнення себе заскоро та задалеко в переговори бюджетного дефіциту з Білим Домом. Отже кількатижневий медовий місяць новообраного президента Джорджа Буша з демократами закінчився, а тепер треба братися до конкретної праці, де на першому місці є справа бюджетного дефіциту.

ПРЕДСІДНИК ФЕДЕРАЛЬНОЇ ради валютних резерв Аллен Ґрінспан, звітуючи перед Банковою комісією Палати Репрезентантів заявив, що теперішня норма інфляції в країні є зависока та що він буде старатися знайти розв'язку для успішного її зниження. Заява А. Ґрінспана відразу збільшила можливости підвищення відсотків на короткотермінових позичках. Продовжуючи своє звітування А. Ґрінспан сказав: „Ціллю нашої праці є йти до мети та її досягти — стабілізації цін.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ Білого Дому та чільні республіканські провідники одноголосно ствердили, що д-р Луїс Салліван надальше залишиться першим кандидатом президента Джорджа Буша на пост секретаря Департаменту здоров'я та людських послуг, не зважаючи на його інакодумність в справі абортів. Вони також не передбачують жадних труднощів в одобренні Сенатом його номінації, на чому всім дуже залежить, бо, як виявляється, д-р Л. Салліван є одиноким неґром-номінатом в кабінеті президента Джорджа Буша.

У ВІВТОРОК 24—ГО СІЧНЯ Ц.Р., в місцевості Старк на Фльориді в стейтовій тюрмі стратили одного з найбільш жорстоких вбивців Тіодора Банді. Засоби масової інформації подали у своїх звідомленнях, що Т. Банді ішов спокійно на смерть-15 років після того, як він розпочав свою кар'єру послідовного вбивника 30-ох молодих студенток у північнозахідніх стейтах ЗСА. Ув'язнено цього злочинця 11 років тому після вбивства 12-літньої Кімберлі Ліч в Лейк Сити на Фльориді. Два роки після того його засуджено на кару смерти, але він разом зі своїми адвокатами зумів відтягнути свою страту різнородними законними відкликами впродовж 11-ти років.

РЕЧНИКИ ДЕПАРТАМЕНТУ сільського господарства заявили, що 36,000 американських фармерів не зголосилися в наміченому реченці, щоби перефінансувати свої задовження супроти Уряду. З огляду на те більшість з них опиниться перед проблемою втрати своїх посілостей. Одначе ці люди все ж таки мають можливості полагодити цю проблему позитивно, твердить Ніл Джансон, директор Фармерської крайової адміністрації — урядової позичкової аґенції, називаючи декілька можливостей. Першою такою можливістю є віддати свою землю Урядові в заплату за позичку, тоді можуть цю ж таки землю від Уряду винаймати або знову купити. „Це не є останьою можливістю цих осіб в полагодженні справи з нами", — заявив Н. Джансон перед сенатською Комісією сільського господарства.

АМЕРИКАНЦІ ЗА ДЕМОКРАТИЧНУ ДІЮ, організація, що пропаґує лібералізм, в понеділок, 23-го січня ц.р., через своїх речників заявила, що Палата Репрезентантів у 1988 році осягнула найбільш ліберальний рекорд від 1947 року. Голова цієї організації Мер Перл заявив, що їхні сподівання й на цей рік є дуже оптимістичні, коли брати до уваги осяги в 1988 році.

КОЛИШНІЙ ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ Спіро Еґню, в неділю 22-го січня, впав з ровера і зломив кістку в клубі. Тепер 70-літній Еґню знаходиться в доброму стані й приходить до здоров'я в медичному центрі ім. Айзенгавера у Ранчо Міраж в Каліфорнії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Перша промова 41-го з черги Президента ЗСА

Інавґураційна промова Джорджа Буша, виголошена 20-го січня 1989 року зараз після складення присяги на Біблію, на яку присягав тому 200 років Джордж Вашінґтон, була „майстерштюком" однаково за формою, як і змістом. Розпочавши подякою своєму попередникові Роналдові Реґенові, „за все те, що зробив для нації", ця промова була навіяна патріотичним духом, віддзеркалювала релігійність промовця і була пеаном у честь демократії. Але далеко не була фразеологічним фаєрверком. У рівно 20-ти хвилинах вона заторкувала й суто ділово актуальні проблеми і представила нового Президента, як державного мужа з власним політичним обличчям, а не відбитку Реґена. „Ню Йорк Таймс" правильно схарактеризував Джорджа Буша на основі цієї його інавґураційної промови, що це був (і є) „Джордж І", а не „Роналд ІІ".

„Ера тоталітаризму минається і старі ідеї відпадають геть, наче листя на зісохлому дереві" — коли таку фразу скаже будь-хто з сірих з'їдачів хліба, то це крилата фраза, але коли її скаже Президент американської великодержави, то це заповідь його майбутнього відношення до тоталітарних і демократичних країн світу. Говорячи про активізм, він закликав, щоб добавити до давнього традиційного активізму „нову енерґію". Але поруч із такими і подібними загальниками згадав теж пошесть наркотиків і в найбільш енерґійній формі заповів ліквідацію цього пістряка на живому організмі нації. Він не поминув мовчанкою найбільшої економічної турботи, якою є дефіцит державного бюджету і дефіцит закордонної торгівлі. І тут безпосередньо звернувся до голови демократичної більшости у Конґресі, що він, Буш, пропонує гармонійну співпрацю. „Це не буде легко" — він признав згори, але підкреслив необхідність зберігати двопартійну систему не тільки на папері, а в найважливіших ділових справах.

В інавґураційній промові нового американського Президента кожне слово має своє місце і своє значення і треба рахуватися з тим, що воно буде на всі лади обговорюване й інтерпретоване засобами масової інформації та політичним рідним і міжнародним світом. Ясно, що сам президент не всилі писати собі таку промову. Він не має на це фізично часу і він мусить шукати фахової поради. Всі монархи у світі, президенти і прем'єри мають висококваліфікованих журналістів-політиків, які знають світогляд свого зверхника і допомагають йому скласти промову за попереднім узгідненням принципових справ, що їх хоче заторкнути даний державний лідер. У цьому випадку однаково президентові Реґенові допомагала зладити його прощальну промову, як і президентові Бушеві його інавґураційну промову журналістка Пеґі Нунен, 30-річна заміжня вродлива жінка. Працювала в радіо- і телевізії і звернула на себе увагу керівних осіб з державної верхівки ЗСА, які витягли її до штабу Білого Дому. „Ню Йорк Таймс" твердить, що Пеґі Нунен допомогла вже президентові Реґенові вистилізувати його промову в 40-ві роковини висаду американських військ у Нормандії. Виступила з праці, коли сподівалася дитини, але вернулася до передвиборчої кампанії Буша після його перемоги у передвиборах у стейті Ню Гемпшир. На інавґурації Джорджа Буша належала до гурту упривільйованих осіб, які сиділи найближче місця, у якому Джордж Буш складав президентську присягу. „Ню Йорк Таймс" інформує, що Пеґі Нунен нарікала на велику і морочливу працю, якої вимагало зладжування промови Буша: сам Буш напевне кількакратно змінював не одні слова у тексті, аж поки народився цей історичний документ.

Це був дійсно „майстерштюк", який клав головний натиск на єдність і співпрацю, на віру в себе і майбутність Америки. Це була ідеальна сполука ідеалізму і прагматизму, це було авторитетне ствердження, що оце стоїть перед тисячною публікою у Капітолі і перед мільйоновими глядачами на телевізорах — справжній лідер, новий американський Президент із такою підготовою і таким досвідом, як їх не мав ні один з його 40-их попередників. Уся американська преса прийняла захоплено цю інавґураційну промову Джорджа Буша і тільки нечисленні одиниці знали, як вона народилася.

Володимир Яців

СТРАТЕГІЯ ҐОРБАЧОВА НА ВІДТИНКУ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ

II.

Голова цієї совєтської делеґації Віктор Мироненко у своєму виступі на цій конференції сказав, що Совєтський Союз хоче уліпшити цей світ, і закликав американців-учасників цієї наради до нового реалістичного мислення і покинення ненависти до себе, і спільно поборювання загальної небезпеки нуклеарного знищення. Він признає, що Совєтський Союз мусить нести вину за свою ізоляцію на політичному і господарському відтинках, і тому ця ізоляція на його думку мусить закінчитися. Він також стверджує, і каже — „ми приходимо щораз більше і більше до переконання, що одвертість, а не ізоляція робить суспільство сильнішим і здоровішим". На його думку, для цих двох світових потуг, у цій нуклеарній добі немає вибору. Вони є призначені жити, аби вмирати разом. Одні і ті самі справи обговорювали на цій нараді, совєтські представники майже цілий тиждень, які стараються впливати на американських лідерів, щоб здобути підтримку для їхніх плянів.

Члени американської делеґації, які брали участь у дискусії, на якій обговорювано взаємовідносини між ЗСА, а Совєтським Союзом, стверджують, що можна було відчути і бачити в поведінці совєтських делеґатів, у їхніх виступах, різні погляди на всі події, які сьогодні відбуваються у Совєтському Союзі. Учасники цієї конференції — совєтська інтеліґенція, була зацікавлена господарським і суспільно-політичним життям Заходу, з його демократичними системами. Вони, як прихильники перебудови і гласности, підтримують внутрішню і зовнішню політику Ґорбачова, яка, на їх думку, корисна народам Совєтського Союзу.

Крім виступу провідника совєтської інтеліґенції Віктора Мироненка, й інших під час так званої наглої наради, був виступ делеґата військовика, який в дискусії, що відносилася до справи збройних сил Совєтського Союзу сказав, що Захід, а головно американський народ, не повинен уважати своїм ворогом Совєтський Союз, тому що тепер наступили великі зміни в зовнішній політиці Совєтського Союзу. Він запевняв американців учасників конференції, що виключено мілітарну аґресивність в зовнішній політиці, як теж дав до зрозуміння, що є можливим, що цивільна людина стане міністром, оборони, яка буде працювати для збереження миру, а не випрацювати стратегічні пляни, які ішли б у некористь країні і світові. На цій зустрічі – конференції не заторкнено справ, які будуть мати вплив на стосунки між тими двома потугами. Не дискутовано над справами Берлінського муру, як теж доктриною Брежнєва, яка ще не є відкликана. Правдою є, що совєтські представники на цій наглій нараді не мали мандату складати заяви чи підписувати договори, але мали можливість поцікавитись цими актами зовнішньої політики своєї країни, які мали місце в часі сталінсько-брежнєвського володіння.

Треба ствердити, що активність Ґорбачова і його прихильників на відтинку реалізації плянів перебудови натрапляє на поважний спротив бюрократів і тому очікування отримання позитивних наслідків у короткому часі є неможливе. Позитивні наслідки є узалежнені від багато компонентів, а в першу чергу від постави до цих змін громадян поодиноких республік СССР, які ставлять вимоги не тільки до змін на відтинку господарському, але теж домагання на відтинку суспільно-політичному.

У зв'язку із цими ускладненнями в нутрі країни, Ґорбачов старається своєю активністю у взаємовідносинах із Заходом здобути прихильників для роззброєння і мирного співробітництва, щоб цими стратегічними потягненнями на відтинку зовнішньої політики, допомогти країні вийти з катастрофічного положення. Треба ствердити, що Захід позитивно відгукнувся на цю ініціятиву Ґорбачова, і тому висилає своїх передових політиків і представників фінансового світу, щоб забезпечити свої власні інтереси. У зв'язку з такою тактикою Ґорбачова на відтинку зовнішньої політики, можна було зустрічати в Москві передових політиків і фінансистів з Італії, Західньої Німеччини, Англії, Японії і Франції, яких Москва приймала ввічливо, щоб отримати необхідні кредити потрібні для врятування соціялістичної системи московського зразка. Треба ствердити, на підставі інформацій поданих західньою пресою, що ця допомога в сумі дев'ять міліярдів долярів кредитів, викликала обурення в американському світі, тому, що вони вважають, що такі самостійні комерційні зв'язки тих країн з Совєтським Союзом не мають підстав доти, доки не буде справжніх вислідів перебудови та демократизації у СССР, і справжньої доброї волі до повного роззброєння.

Вони вважають, що непередумане і неперевірене уділення кредитів Заходом, може бути використане для інших негосподарських ці-

(Закінчення на стор. 4)

Кутoк братської діяльности

Хотів би в сьогоднішній статті звернути увагу на кілька речей.

В першій мірі хочу подякувати всім читачам, які відгукнулися на наш заклик і прислали нам імена, прізвища й адреси українців у військовій службі. Відгук цього року був значно більший, як минулого року. Усі святочні картки вислано, як обіцяно. Я певний, що наші молоді військовики є вдячні за різдвяні побажання від УНСоюзу.

• • •

Дякую також усім відділам, які влаштували Святомиколаївські зустрічі для дітей. Кількість відділів, які зголосилися цього року і скористали з помочі від Головної Канцелярії, перевищує кількість відділів в минулому році. Головна Канцелярія продовжує свою підтримку імпрез такого роду і доказала, що поможе кожному відділові, який проявить ініціятиву на братськім полі. Коли б будь який інший союзовий відділ плянував імпрезу подібного характеру і потребував помочі, то просимо звернутися до нас. Головна канцелярія готова вислухати вас і повідомити при яких умовинах УНС готовий помогти вашому відділові.

• • •

Коли б ви, як провідники відділів, шукали за ідеями як розпочати новий рік братською діяльністю, піддаю вам таку думку: заохотити нових членів, які відповідають усім вимогам, на одержання союзової стипендії цього року, виповнити подання на стипендію та рівночасно поєднати цю акцію з кампанією організування в членство УНС тих молодих, які за два роки або пізніше кінчатимуть середню школу.

• • •

Ми дальше очікуємо повідомлень від округ або відділів, які мають у пляні вшанувати союзові родини із 100 відсотковим членством в УНСоюзі. Побажано, щоб вшанувати ці родини в місяці лютому, ювілейнім місяці УНСоюзу. У нашому розумінні стовідсоткова союзова родина — це подружжя, або один із батьків з дітьми, які всі є власниками союзових грамот і вкладками заплаченими до кінця січня 1989 року. Побажано, щоб секретарі прислали імена і прізвища членів родин, які відповідають дефініції стовідсоткової союзової родини. Таку родину УНСоюз хотів би відзначити у лютому цього року.

Андрій Воробець
координатор братської діяльности УНСоюзу

Юрій Шерех

В. ДОМОНТОВИЧ І МИ

I.

В. Домонтович став відомий читачам 1928 року, коли побачила світ його перша повість „Дівчина з ведмедиком". Повість ця мала успіх у читачів, але партійна критика накинулася на неї з люттю й скавулінням, що не вщухали три роки. Уже 1931 року ці голоси були підсумовані в статті Ю. Циганенка („Літературний архів", Харків, 1931 3 і 4-5). Критик писав: „Своєю тематикою та й загальним стильовим спрямуванням твір не є відповіддю на соціяльне замовлення радянського читача". Він закидав творові „відсутність у повісті правдивої картини радянської дійсности" і твердив, що повість виявляє „дрібнобуржуазний психоідеологічний комплекс" і, отже є твором „дрібнобуржуазної ідеології" (ст. 24). У підсумку ще раз заявлялося, що твір характеризує „заперечення у тій чи тій формі радянської дійсности, досягнень соціялістичного будівництва на відповідних щаблях його розвитку" (ст. 26).

Циганенко не сказав нічого нового. Усіх партійних рецензентів обурювало „психологічне заглиблення", (Ф. Якубовський, „Життя й революція", 1929, 2, ст. 189), „порпання в індивідуальних почуттях" (А. Хуторян, „Критика", 1929, ст. 103), „інтерес до вузькоінтимного життя, до подробиць особистих взаємин" (Леонід, „Критика", 1931, 2, ст. 139), — усе це коштом браку уваги до соціялістичного будівництва й партійної лінії, точніше — повної відсутности цих проблем у творчості автора. Сумлінніші критики не могли не відзначити високої літературної майстерности автора (особливо Г. Майфет, „Червоний шлях", 1920, 7, ст. 241), але і вони влили свої голоси в загальний хор неприйняття й засудження.

Така сама була реакція на дві наступні книжки Домонтовича — „Аліна й Костомаров", 1929 і „Романи Куліша", 1930. Одноголосно партійна критика визнала Домонтовича за письменника не совєтського, чужого, ворожого. Характеристичний деталь: ні один твір Домонтовича не вийшов у державних видавництвах. Вони з'являлися в приватних видавництвах, що ще існувало в роки НЕПу: „Сяйво" й „Рух". Це не було випадковістю. Ці видавництва існували в совєтській дійсності, але вони ні формально, ні духом своїм не були совєтські. Циганенко, наприклад, просто писав, що видавництво „Сяйво" „зарекомендувало себе виданням літератури... міщанського ґатунку" (ст. 18).

У другій половині двадцятих років Домонтович написав ще дві повісті — „Дохтор Серафікус" і „Без ґрунту". Але їх автор уже не зміг, а може й не схотів видати. Приватних видавництв уже не стало, а державні друкували партійну жуйку про успіхи соціялістичного будівництва, індустріялізації й колективізації, ударництво й соцзмагання. Нічого цього Домонтович не хотів робити. Він замовк на добрий десяток років, його перед тим видані три книжки були зметені з полиць книгарень і книгозбірень. Тільки в роки війни, а особливо по війні на еміґрації, в роки 1942 — 1948 видано привезені з України повісті „Доктор Серафікус" і „Без ґрунту", тоді автор написав і в різних періодичних виданнях опублікував цілу серію оповідань. Він збирався їх укласти в збірку й готував цю збірку дуже ретельно, але катастрофа 18-го квітня 1949 року перервала цю працю, й збірка світу не побачила. У совєтських умовах автор жив ще двадцять років (він помер 1969 року), але він не робив жадних спроб відновити свою літературну діяльність.

Як і його близькі друзі з групи неоклясиків, як їх звуть, — Микола Зеров, Павло Филипович, Михайло Драй-Хмара, Юрій Клен Бурґгарт, він ніколи не став совєтським письменником. Тільки одного з групи, Максима Рильського органам політичного контролю й тиску вдалося штовхнути на цей шлях. Якими засобами й якою ціною, можна здогадуватися.

Тим часом місце творів Домонтовича в історії української літератури двадцятих років і почасти сорокових незаперечне. Він був письменником власного, висококультурного, елеґантного, раціоналістично-філософського стилю, майстром іронії і психологічного малюнку, напруженої дії. У цих своїх рисах він був унікальний, ні до кого не подібний. Ще найближче стояв він до Валеріяна Підмогильного, як зближувало їх і те, що обидва вони мали своїми вчителями французьких майстрів, у випадку Підмогильного — насамперед Мопасана й Фльобера, у випадку Домонтовича — Анрі де-Реньє. Без Домонтовича наша література сяє великою білою плямою.

Але досі його твори були неприсутні. Про них говорять професори з катедр української літератури в Гарварді й Чикаго, як у кінці двадцятих років їм багато уваги присвячував А. Шамрай у своєму курсі, читаному в Харківському університеті, але студенти нашого часу досі прочитати тих творів змоги не мали (за винятком до певної міри тих, що були видані на еміґрації). На Україні останніми роками видано чимало творів, заборонених від тридцятих років, але покищо нічого з творів Домонтовича. Дай Боже, щоб це змінилося, але на такий стан є свої причини. Микола Куліш чи Хвильовий багато чим були в опозиції, а все таки вони говорили, сказати б, совєтською мовою й були совєтськими письменниками. Вони багато з чим не згоджувалися, але вони існували в тому режимі. Домонтович був поза тим режимом. Він того режиму не приймав і — духово — в ньому не жив.

(Закінчення буде)

Михайло Кучер

„Екскурсія в минуле"

Оповідає колишній естонський в'язень Март Ніклюс, якого 8-го липня 1988 року звільнили з табору „особливого режиму ВС 389/35, Пермської области, Чусовського району, станція Всесвятське, село Центральне.

Він по своїй волі приїхав подивитись на місце свого заслання і був на цвинтарі на березі річки Чусова, близько шляху між Борисово і Капально. Там поховано немало політичних в'язнів. На могилах дерев'яні стовпчики. В могилі ч. 7 поховано українця Юрія Литвина. На стовпчику прибито бляху з написом: Литвин, Юрій Тимонович 1934-1984.

В могилі ч. 9, поховано українського філолога Василя Стуса, народженого 7-го січня 1938 року, члена ПЕН-клюбу, незвичайно симпатичного, талановитого. Він був різносторонний мужний чоловік. Його в т. зв. Купчинському відділі спеціяльного режиму замучено на смерть в карцері, в одиночній камері ч. 3, 5-го вересня 1988 року, (або 4-го вересня того ж року).

Всі могили колишніх в'язнів в запущеному стані, покриті високим бур'яном. На стовпчику В. Стуса була зав'язана хустина з національним українським орнаментом (мабуть вишивка). Бур'ян ще не встиг заглушити три маленькі цвітучі айстри.

Март Ніклюс на могилі В. Стуса залишив такий напис. Він сидів з ним в одній камері.

„Дорогий мій, Василю! Не вдалося більше нам побачитись. Я приїхав з Прибалтики, щоб на Уралі вшанувати твою пам'ять. Спочинь у спокої, милий мій друже, гордість української творчої інтеліґенції і цілого людства. Твій ще живий співв'язень з Естонії і член ПЕН-клюбу. Борисово 27-го вересня 1988 року, година 15-та."

Останки В. Стуса треба перевезти в Україну. Це мають зорганізувати українці. Треба йому поставити пам'ятник у Києві. Треба заснувати видавництво його імени. Естонці охоче допоможуть у тому українцям.

УРЯД СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ не буде настоювати, щоб жиди, які покидають СССР, їхали до Ізраїля. „Ми не будемо нікого заставляти їхати до визначеної нами країни, бо така поведінка могла б бути інтерпретована у нас, як порушення конституційних прав громадян і Гельсінкських угод з 1975 року", — заявив кореспондентові газети „Вашінґтон Таймс" неназваний по імени представник совєтської амбасади у Вашінґтоні. „Вашінґтон Таймс" додає, що досі менше як п'ять відсотків жидів — еміґрантів з СССР зупинялися на довший чи коротший час, а деякі навіть на постійно, в Ізраїлі. Інші їхали переважно до ЗСА, або залишалися в західньо європейських країнах.

Андрій Качор

ЗДОРОВЕ ГАСЛО ГРОМАДСЬКОЇ ПРАЦІ

(З приводу 100-річчя з дня народження інж. Ю. Павликовського, лідера української кооперації в Західній Україні.)

I.

Напередодні Світового Конгресу Вільних Українців, у днях 21-го — 22-го листопада 1988 року в Торонто, в залях готелю „Голидей Інн", Українська Світова Кооперативна Рада відбула свій український світовий кооперативний з'їзд.

На тому з'їзді, в часі спільного обіду, я мав ідеологічну доповідь на тему: „За красу і силу української кооперації у вільному світі". Доповідь була присвячена пам'яті інж. Юліяна Павликовського, відзначуючи в цей спосіб, дещо припізнено, 100-ті роковини з дня народження цього великого і заслуженого лідера української кооперації в Західній Україні в 1920-1944 роках.

Гасло і тема моєї доповіді — це тільки повторення, зі сучасними коментарями, старого кооперативного гасла „В об'єднанні власних сил — до добра й краси", автором якого був інж. Ю. Павликовський. Він кинув це здорове гасло громадської праці в 1920 році, перебираючи провід української кооперації в Західній Україні. І під цим гаслом змобілізував перші кадри провідних кооператорів, які ввійшли до історії нашої кооперації, як „Перша Бриґада Кооператорів". Вони з цим гаслом пішли до народу і мали в короткому часі гарні і великі успіхи на господарсько-кооперативному полі праці.

Живемо тепер у такому світі, де в кожній майже країні маємо різну настанову до суспільно-громадського життя, а впарі з тим, провідники держав, народів, чи поодиноких політичних партій, або громадських організацій кидають між народ різні свої гасла, свої кличі, в яких кондензують свою головну провідну ідею, якою хочуть притягнути до себе якнайбільше число прихильників, що готові служити, працювати, а то й боротися за ці гасла — ідеї.

Для ілюстрації нашої теми, пригадаймо собі з нашої історії революційне гасло гетьмана Богдана Хмельницького: „За віру православну і за вольності козацькі!" І під цим гаслом він створив другу українську державу (першою була княжа держава). Французька революція розгорілася під гаслом: „Воля, рівність і братерство!" Російська революція в 1917 році проголосила гасло: „Земля селянам, фабрики робочим", але большевики це гасло приглушили своїми новими, ще більш „революційними" гаслами, як: „Грабуй награбоване", „Далой буржуазія — вся влада пролетаріятові" і „Пролетарі всіх країн єднайтесь!"

Гаслом української національної революції було: „Геть з московським та іншими імперіялізмами — хай живе українська самостійна демократична держава!"

Такі і подібні були гасла в світі. Небагато з тих гасел залишилося у практичному житті народів. Багато народів ще сьогодні не мають волі, нема ще сподіваної рівности і братерства, що їх проповідувала французька революція, селянам не дали, але забрали землі, робітникам не дали фабрик, а одних і других перетворили в державних кріпаків на услугах „робітничо-партійної" держави...

З того висновок: можуть бути добрі і злі гасла, добрі і злі кличі. І тому треба добре слідкувати, хто за таким, чи іншим гаслом стоїть, яка людина, громада, організація чи держава, що є відповідальна перед людьми і перед Богом за реалізацію того чи іншого ідейного гасла і щойно тоді можна це гасло підтримати.

Не спиняючись довше над теоретичною проблемою гасла, вертаймося до нашої теми, подане в наголовку статті.

• • •

Безпосередньо після програної війни українців з поляками на західньоукраїнських землях у 1918-1920 роках, багато провідних одиниць в Західній Україні психічно заломилися. Дехто з провідників залишився за кордоном, а дехто пішов у підпільну революційну працю, що її очолював полковник Євген Коновалець у рядах УВО. Було, одначе, дуже багато, що хотіли продовжувати боротьбу за волю і добробут народу леґальними засобами, не зі зброєю в руках, але засобами масової культурної і господарської праці, добре організованої, бо до такої праці можна було притягнути широкі маси нашого народу.

У перших лавах цієї групи діячів бачимо молодого, енерґійного й добре підготованого інж. Юліяна Павликовського, який вміло і відважно кинув новий, майже бойовий, клич-гасло здорової громадської праці на всіх відтинках громадського життя, а зокрема в господарському секторі, який мав стати головною базою для культурного і політичного відродження народу.

Це гасло звучало: „В об'єднанні власних сил — до добра і краси!" Під цим гаслом майже всі колишні старшини, підстаршини і вояки Української Галицької Армії та Армії УНР включилися в культурно-освітню і господарсько-кооперативну працю. У кооперації намічують спільно плян господарської відбудови краю, знищеного світовою війною. Чисто господарську працю очолило Крайове Товариство Сільський Господар, а кооперативну, Ревізійний Союз Українських Кооператив, найвища кооперативна надбудова в Західній Україні.

(Закінчення буде)

Літературний конкурс

Комісія Фонду ім. Лесі і Петра Ковалевих пригадує шановним авторам про проголошення чергових конкурсів. Проголошуємо літературний конкурс на історичну повість. Тему можна зачерпнути з будь-якого відтинку української історії.

Реченець конкурсу: 31-го грудня 1989 року. Твори повинні бути написані на друкарській машинці у трьох примірниках. Допускається до конкурсу теж твори друковані у 1988 і 1989 роках. Твори підписані псевдонімом повинні мати теж залучену конверту з прізвищем автора.

Склад жюрі літературного конкурсу слідуючий: проф. Іван Фізер, Ратґерський уніоверситет; проф. Ася Гумецька, Мишиґенський університет, і проф. Мирослава Знаєнко, Ратґерський університет. Висота нагород буде подана пізніше.

Науковий історичний конкурс

Проголошується теж науковий історичний конкурс на історичну працю (монографію).

Темою може бути будь-який відтинок історії України. Рукописи повинні обіймати найменше 100 сторінок машинопису у трьох примірниках. Допускається до конкурсу теж наукові твори друковані у 1988, 1989 і 1990 роках. Реченець конкурсу — 31-го грудня 1990 року. Склад жюрі і висота нагород будуть проголошені пізніше.

Твори обох конкурсів слід надсилати на адресу Ukrainian National Women's League of America, Inc. 108 Second Ave. New York, N. Y. 10003.

У ВІВТОРОК, 24-ГО СІЧНЯ Ц.Р., Фундація ім. Винстона Черчілла подала до публічного відома, що колишньому президентові ЗСА Роналдові Реґенові буде вручено нагороду цієї установи, яку надають „час-до-часу окремим особам за надзвичайні успіхи". Вручення нагороди довершить принц Филип, герцоґ Единбурґу, разом з Джорджом Лобом, президентом фундації, в Америці на святочному обіді в готелі Беверлі Гілтон у Беверлі Гіллс, Каліф., 7-го травня ц.р. Досі цю нагороду одержали від часу заснування цієї інституції в 1959 році Ейверіл Гарріман, прем'єр-міністер Марґарет Тачер і Росс Перо.

АҐЕНТСТВО РОЙТЕРСА інформує, що офіційні представники республіканського уряду в Білорусії заявили про свій намір побудувати монументальний пам'ятник усім жертвам сталінського терору, зокрема помордованих і похованих у масових могилах місцевості Куропати недалеко Мінська. Викриття сталінських злочинів стали також причиною гострої виміни думок між ліберальними колами, зокрема письменниками, поетами, художниками та іншими, і преставниками уряду й компартії, які беззастережно виконують владу Москви.

У ТРИДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
моєї Незабутньої МАТЕРІ

бл. п.

Олександри з Ліницьких
МАРКОВИЧ
був. артистки ЛАВРОВСЬКОЇ

буде відправлена

ПАНАХИДА

в неділю, 5-го лютого 1989 р., о год. 11:10 ранку в катедральному храмі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії у Філядельфії, Па.
816 N. Franklin Street, Philadelphia, Pa.

До участи в Панахиді сердечно запрошую Приятелів, Артистів, Учнів, Студентів, Знайомих.

Проф. ЗОЯ МАРКОВИЧ, донька

Ю. Прятку обрано головою ТУСМ

Бриджвотер, Н. Дж. — Члени Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського (ТУСМ) обрали Юрія Прятку, молодого громадського активіста з Ню Йорку, президентом цієї крайової організації.

Делегати з осередків ТУСМ в Каліфорнії, Огайо, Мишиґену, Ню Йорку, Ню Джерзі та Пенсильвенії взяли участь у 21-му річному крайовому Конґресі товариства, який відбувся 3-4-го грудня ц.р. тут в Голідей Інн. У дискусіях, студенти застановлялися над внутрішньо-організаційній розбудові, студентських виданнях та розповсюдженні інформації про визвольну боротьбу України. Учасники також схвалили пропозицію видавати новий тусмівський двомісячний журнал. Члени ТУСМ, яких зараховують до найбільш активних українських студентів, рішили посилити в біжучому році їхню працю в обороні національних прав українського народу.

Новообраний президент ТУСМ Ю. Прятка заявив: „Тоді, коли деякі інші громадські установи скеровують свою увагу на специфічні порушення прав в Україні, ТУСМ розуміє, що лише повна незалежність та самостійність дозволять українському народові розвивати свою національно-культурну спадщину".

Новообрані члени Крайової управи ТУСМ: Юрій Прятка — голова, Дарка Наконечна — заступник голови, Тарас Абрамюк — секретар, Христина Янцев — фінансовий референт, Петро Шміґель — ідеологічний референт, Микола Грицков'ян — референт зовнішніх зв'язків, Тарас Гнатишин — видавничий референт, Петро Матіяшек — пресовий референт, Лідія Микитин — інформаційний та джерельний референт, Володимир Коґут — голова Товариського суду та Юрій Микитин — голова Контрольної комісії.

УНСоюз ...

(Закінчення зі стор. 1)

Орлика, також у друку, і повинні вийти у лютому ц. р., дальші томи серії — це літописи княжої доби („Повість временних літ", „Київський літопис", „Галицько-волинський літопис"), „Літопис Самійла Величка", опис подорожей Василя Григоревича Барського. Почала реалізуватися серія перекладів на англійську мову. Проф. Пріцак показав пробний примірник „Києво-печерського патерика", перекладу проф. Мюрієл Геппел (Лондонський університет). В різних стадіях продукції знаходяться такі томи: „Житія княжих святих (Ольги, Володимира, Бориса і Гліба), твори Кирила Турівського, автобіографія св. Паїсія Величковського, „Ключ розуміння" Йоанікія Галятовського, „Палінодія" Захарія Копистенського.

Також поступає вперед серія перекладів на українську мову: першими появляться літописи княжої доби („Повість временних літ", „Київський літопис", „Галицько-волинський літопис", „Літопис Самійленка Величка).

Під цю пору працюють у Гарвардській теологічній школі три аспіранти-стипендисти. Комітет Тисячоліття сподівається зібрати потрібні фонди для встановлення постійної Катедри української релігійної думки.

Члени Екзекутиви, д-р Іван Флис, мґр Уляна Дячук, Володимир Сохан, та ред. Зенон Снилик, а також голова Громадського комітету д-р Степан Ворох та член комітету Богдан Робак, задавали різні питання, які з відповідями проф. Пріцака дали дуже плястичний образ динаміки, яка ціхує реалізацію Гарвардського Проєкту.

На закінчення мґр У. Дячук передала на руки проф. Пріцака чек на 50,000 долярів, як черговий вклад УНС для реалізації того великого всенаціонального наукового подвигу. Як відомо, в 1987 році Головний Уряд УНСоюзу рішив пожертвувати 150,000 дол. на тритомник у трьох ратах. Це була друга рата.

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що в неділю, 25-го грудня 1988 р. в Мельбурні, Австралія,
по тяжкій недузі упокоївся у Бозі

бл. п. д-р

Константин Юрій
Стебницький

нар. 10-го січня 1929 р. у Львові.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 29-го грудня 1988 р. з української катедри в Мельбурні на цвинтар Fawkner, Мельбурн. Покійного відпровадив на Вічний Спочинок єпископ Іван Прашко.

Залишив у смутку:
дружину — ЛЕОНОРУ
сина — д-ра МАРКА з дружиною
дочки — КАРМЕН і АННУ МОНІК
сестру — АНІЗІЮ з мужем БОГДАНОМ ЖАРОВСЬКИМ, адвокатом, Королівським Радним в Канаді і дітьми ОРЕСТОМ, д-р ХРИСТИНОЮ, УЛЯНОЮ, РОМАНОМ і БОГДАНОМ
кузени —
ТЕОДОЗІЯ КІЧОРОВСЬКА з Родиною
д-р ЗЕНОН і д-р ЛЮБА КОНЮШКИ з Родиною
ОРІОН і ТАНЯ ВЕНГРИНОВИЧІ з Родиною
ТИРС ВЕНГРИНОВИЧ з Родиною
проф. КОСТЬ ПАНКІВСЬКИЙ
д-р СВЯТОСЛАВ ШЕРЕМЕТА з Родиною
ГАЛИНА СТЕБНИЦЬКА КОЛЛ з Родиною
СТЕФАН і МАРІЙКА ШКАМБАРА з Родиною
ОЛЕСЬ ГІРНЯК з Родиною
БОГДАН ГІРНЯК з Родиною
ЛЮБОМИР БЕЗКОРОВАЙНИЙ
НЕОНІЛЯ СТЕЦЬКІВ з д-р мужем ҐЕНКОМ і Родиною
БОГДАН і ДОРА РАК з Родиною
та ближча і дальша Родина в Америці, Австралії, Канаді й Україні

•

В сороковий день смерти 3-го лютого 1989 р.
будуть відправлені

ПАРАСТАСИ і СЛУЖБИ БОЖІ

в церкві св. Миколая в Торонто, Канада, о год. 7-ій веч.;
в українській католицькій катедрі в Мельбурні, Австралія, о год. 7-ій ранком відправлятиме єпископ Іван Прашко;
в українській церкві у Вашинґтоні, Д. К.

Ділимося сумною вісткою,
що в четвер, 12-го січня 1989 р. відійшов у Вічність
на 91-му році життя

наш Дорогенький
ЧОЛОВІК, БАТЬКО І ДІДУСЬ

св. п.

Стефан Заплатинський

ПАНАХИДА відбулася в неділю, 15-го січня 1989 р. в похоронному заведенні Fairschild and Meech, Inn., Syracuse, New York.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА була відправлена в понеділок, 16-го січня 1989 р. в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя. Відтак Тлінні Останки Покійного були перевезені на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
дружина — МАРІЯ
сини —
ІЗИДОР
АНДРІЙ
внучка — АНДРЕЯ

183 Відділ УНС, Дітройт, Миш.

Секретар 183 Відділу ім. гетьмана І. Мазепи в Дітройті, Миш. ПЕТРО ЗАЛУГА повідомляє членів, що з днем 1-го лютого 1989 р. функції секретаря перебере новий секретар пані КАТЕРИНА Е. НАЗАРК — тому плачення вкладок, членства, та в інших Союзових справах прошу звертатись до нового секретаря на адресу:

Mrs. Catherine E. Nazark
37512 N. Laurel Park
Livonia, Mich. 48152

Tel. 591-6157

Українське Музичне Товариство
та
Український Інститут Америки
— вітають —

Мирослава Скорика

видатного українського композитора та професора Львівської та Київської консерваторій, та запрошують громадянство до участи

в неділю, 12-го лютого 1989 р. о 3-ій год. по пол. в приміщеннях Українського Інституту Америки
при 2 Іст 79-та вул. в Ню Йорку

Композитор виголосить слово та гратиме свої композиції на магнетофонній стрічці.

•

Прийняття слідує.

Вступ: $15, $5 для пенсіонерів та студентів.

Помер...

(Закінчення зі стор. 1)

однодумця і співробітника Леся Курбаса. Після арешту Й. Гірняка заслано на північ до міста Чіб'ю. Але і на засланні Й. Гірняк постійно виступав у театрі, де також стояла поруч нього його дружина і акторка О. Добровольська.

В часі Другої світової війни подружжя переїхало до Львова, де Й. Гірняк відразу станув на працю актора і режисера Львівського Оперного Театру, що був під мистецьким керівництвом Володимира Блавацького. Далі воєнні події перенесли Й. Гірняка на Захід, де він зразу створив Театр-Студію Й. Гірняка і О. Добровольської, що виставляла з успіхом п'єси у переселенчих таборах. Переїхавши до ЗСА, вони далі спільно продовжували працю Театру-Студії, поставивши собі як перше завдання вишколення молодих українських акторів. В роках 1955-56 студія прибрала назву Української Театральної Студії. Але несприятливе підсоння для розвитку українського театру в ЗСА знеохотило навіть таких ентузіястів театру, як Й. Гірняк і він поволі усунувся із праці як режисера, так і актора та останніх тридцять років жив разом зі своєю дружиною у відокремленні, пишучи спомини, статті, завжди готовий допомагати інформаціями про розвиток українського театру, якого він був звеличником, як і актором ряду незабутніх вистав, послідовником Л. Курбаса і режисером, що зумів поєднати давнє із сучасним.

Останній раз українська громада Ню Йорку мала нагоду бачити Й. Гірняка в червні 1985 року, коли появилася книжка В. Ревуцького п. з. „Нескорені Березільці", посвячена Й. Гірнякові та його дружині О. Добровольській.

Згідно з бажанням Й. Гірняка, родина повідомила про смерть „нескореного Березільця" уже після його похоронів, що відбулися у п'ятницю, 20-го січня 1989 року. Похованого його побіч братів та інших членів родини на цвинтарі Факс Чейс Па.

НАД МОГИЛОЮ ЙОСИПА ГІРНЯКА.

„Доведеться наздоганяти товаришів-побратимів, що давно спочили вічним сном і в затишних палатах чекають на тих, яким доля дала нагоду повикінчувати земні діла..."
Й. Г.

В глибокій пошані схиляю голову по втраті
Велетня Українського Театру

сл. п.

Йосипа Йосиповича
Гірняка

одного з найбільших талантів української сцени.

•

Складаю глибокі співчуття Родині та Товаришам по театру.

З великим смутком прощає
ВОЛОДИСЛАВ КЛЕХ

Ділимося сумною і болючою вісткою, що
наша Найдорожча
МАМА, БАБУНЯ І ПРАБАБУНЯ

бл. п.

ТЕОДОЗІЯ СТЕЦІВ
з дому ҐРАБОВСЬКА

вдова по бл. п. ГРИГОРІЮ СТЕЦІВ
по довгій недузі відійшла у Вічність 6-го грудня 1988 року.
Народилася у селі Медвежі, повіт Дрогобич.

ПОХОРОН відбувся 10-го грудня 1988 р. з православної церкви св. Марії, Честер, Па., а відтак на Лон Крофт цвинтар у Лінвут, Па.

У глибокому смутку залишила:
дочки —
АННУ з мужем ВАСИЛЕМ ЮЩАК
КАТЕРИНУ СКАТ
синів:
ЕВСТАХІЯ з дружиною ЛІЛІЄН
ІВАНА з дружиною МАРІЄЮ
вісім внуків
вісім правнуків

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

„Жнива..."

(Закінчення зі стор. 1)

„Пекло Треблінки" порівнює Великий голод до голокосту і описує жахливі картини голоду, в якому люди їли все, що попало, насікомі, хробаки, потяту в пасочки шкіру і хутра, а навіть були випадки канібалізму. Він також підкреслює, що за часів Сталіна, як і пізніше, тема Великого голоду була недозволена, а коли дружина Сталіна Аллілуєва поспиталася про „винищення кулаків", на другий день після того вона покінчила самогубством.

Але крім тої сенсаційности, яку наводить Е. фон Левенштерн, він бачить, що Р. Конквест приписує цей штучний голод протинаціоналістичній політиці Сталіна, а зокрема його бажанні винищити цілу провідну українську верству, що йому і вдалося. Але саме ця протиукраїнська політика була, на думку автора рецензії, причиною чому українці на початку так сердечно вітали німців в Другій світовій війні, а вояки Червоної армії тисячами здавались в полон.

При кінці Е. фон Левенштерн реєструє, що в останніх демонстраціях, що мали місце в Києві і Львові українське населення вимагало повної правди про Великий голод, яка до сьогодні затаєна, але ледве чи М. Ґорбачов, який має тепер багато інших проблем захоче роз'ятрувати і цю давну рану.

Окружний Комітет Відділів
УНСоюзу
Перт Амбой, Н. Дж.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в неділю, 19-го лютого 1989 р. о год. 2-ій по пол.
в залі української католицької церкви
Alta Vista Place, Pert Amboy, N. J.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати, та по два делеґати наступних Відділів:

26, 104, 155, 168, 209, 294, 312, 332, 342, 349, 353, 372.

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Ствердження правосильности зборів
3. Вибір Президії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів.
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово головного касира УНСоюзу **УЛЯНИ М. ДЯЧУК**
9. Плян праці на біжучий рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

У зборах візьме участь:

УЛЯНА М. ДЯЧУК, головний касир УНС

За Управу Округи:

Михайло Захарко, голова
Іван Бабин, касир **Софія Лонишин, секретар**

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У статті „Проблеми церков у СССР" („Свобода" ч. 14 з 25-го січня ц.р.), в 4-ій колонці, 17-ий рядок згори треба читати — 70-ти, в тій же колонці, 4-ий рядок знизу треба читати Гаврилів.
— Ред.

Ділимося сумною вісткою з приятелями, знайомими і українським громадянством,
що у вівторок 17-го січня 1989 року відійшов у Вічність
на 94-му році життя

св. п.

ЙОСИП ГІРНЯК

актор Театру „Березіль", актор і режисер драматичного сектора Львівського Оперного театру, творець Театру-Студії, дійсний член УВАН, член НТШ і почесний член ОУП „Слово".

ПОХОРОНИ відбулися у п'ятницю, 20-го січня 1989 року. Тлінні останки Покійного були перевезені на цвинтар Пресв. Діви Марії у Факс Чейс, Па., де Він спочив поруч своїх братів та інших членів Родини.

У глибокому смутку:
дружина — ОЛІМПІЯ ДОБРОВОЛЬСЬКА-ГІРНЯК
донька — ІВА ЧАРСЬКА з родиною
уся родина ГІРНЯКІВ

Повідомляємо зі сумом, що 16-го січня 1989 р.,
на 86-му році життя відійшла у Вічність

наша Найдорожча
МАМА, БАБУНЯ, ПРАБАБУНЯ І СЕСТРА

бл. п.

НАДІЯ ХАБУРСЬКА
з дому ДРОГОМИРЕЦЬКА

вдова по о. СТЕПАНОВІ ХАБУРСЬКОМУ

ПОХОРОН відбувся 20-го січня 1989 р. з церкви св. Покрови, на цвинтар Park Lawn, Торонто, Онтаріо, Канада.

У глибокому смутку:
дочка — УЛЯНА ПАРУБЧАК-ТИМКЕВИЧ з мужем АНТОНОМ
сини:
о. ІГОР ХАБУРСЬКИЙ з дружиною РОМАНОЮ
МИРОН ХАБУРСЬКИЙ з дружиною ІРИНОЮ
НЕСТОР ХАБУРСЬКИЙ з дружиною ДАРІЄЮ
сестри:
МИРОСЛАВА БАНАХ і ОЛЬГА ДИБАЙЛО
брат — БОГДАН ДРОГОМИРЕЦЬКИЙ з родинами
внуки:
ЮРІЙ ПАРУБЧАК з дружиною РОЗОЮ і синами АНДРІЄМ і СИМОНОМ
ТЕТЯНА РОМАНЧУКЕВИЧ з мужем АЛЕКСАНДРОМ
РЕНАТА РОМАНЧУКЕВИЧ з мужем ЕВГЕНОМ і дітьми ХРИСТИНОЮ і ВОЛОДИМИРОМ
РОМАН ХАБУРСЬКИЙ з дружиною ТЕТЯНОЮ
ОРЕСТ ХАБУРСЬКИЙ з дружиною ОЛЕНКОЮ
ЗЕНОН, ОЛЕГ і ЛЮБОМИР ХАБУРСЬКІ
та ближча і дальша Родина в Канаді, Америці, Бельгії й Україні

З ДІЯЛЬНОСТИ КОМІТЕТУ ТИСЯЧОЛІТТЯ ЛОНДОН — СТ. ТОМАС

На протязі вересня, жовтня і листопада Комітет Тисячоліття заплянував ряд імпрез.

У четверту річницю смерти бл. п. Патріярха Йосифа в суботу, 7 вересня м. р., у церкві Христа Царя в Лондоні, Канада, Заупокійну Службу Божу і Панахиду відслужив отець парох Іван Словн. Опісля в церковній залі відбулись поминки, які відкрив голова парафіяльної ради М. Фуревич, а слово про велику діло покійного Патріярха Йосифа, який вже роки наперед плянував відзначення Тисячоліття Християнства в Україні, сказала голова комітету Леся Храплива-Щур. Відтак голова відділу ЛУКЖ А. Зварич поділилася з присутніми своїми враженнями з святкувань Тисячоліття в Римі.

Цьогорічна „Панорама" — фестиваль етнічних груп в Лондоні (в цьому році було їх 23) відбувся в трьох днях, від 23-го до 25-го вересня. Кожна національність в своїх клюбах чи домівках показувала своє мистецтво, музику, танці і гостила своїми національними стравами, печивом. Протягом трьох днів тисячі людей відвідали „Панораму". В домі Українського Центру, що мав назву „Павільйон Україна", одну залю призначено для відзначення 1000-ліття Християнства в Україні. Виставлені були експонати свв. Володимира і Ольги, Хрищення України, різьба, вишивка, мапи, а найбільше різних світлин церков в побільшеному розмірі. На головній стіні над виставкою впадав в очі відвідувачів великого розміру плякат — Собор св. Софії в Києві зі своїми золотими копулами на синьому тлі і напис „Тисячоліття Християнства в Україні — святкуйте з нами". Багато праці вклав у цю виставку голова Українського Центру архітектор Микола Василько, головно в побільшуванні церков з малих знімків і декорації залі, якому помагали також інші члени Центру.

У місцевій „Лондон Фрі Прес" з 8-го жовтня м. р. була поміщена прокламація міської ради за підписом мейора Т. Госнела про 1000-ліття Християнства в Україні. На протязі трьох днів у час всеканадських святкувань Тисячоліття в Оттаві на будинку Міської ради повівав український національний прапор. Проклямацію, яку вистарав відділ КУК за ініціятивою д-ра Е. Рослицького, відчитано в залі Міської ради в присутності української делегації: голови відділу КУК М. Дутчака, отців українських католицької і православної церков, голів обох церковних громад та ініціятора проклямації.

12-го жовтня увечорі відбувся в залі Українського Центру вечір для Товариства учителів з вищими академічними ступенями, яких зацікавили плякати на роздоріжжях Лондону про Тисячоліття Християнства в Україні, і вони звернулись до українців, щоб дали доповідь на цю тему. Доповідь для них, яку зорганізовано через відділ КУК, виголосив проф. Іван Яворський з університету Вотерлю. Доповідь ця викликала широке зацікавлення і дискусію.

Старанням студента І. Макарана і членів комітету, а головно успішним „лаббі" Миколи Василька, отримано дозвіл від міської транзитної комісії мати плякати 1000-ліття на дев'ятьох міських автобусах. На протязі цілого листопада на цих автобусах видніли сині плякати з написами англійською мовою: „Тисячоліття Християнства в Україні — святкуйте на нами". На тих же плякатах красувались церковні копули і Володимирова монета з тризубом. Громадянство щиро відгукнулось на покриття коштів цих афіш, чим зайнявся С. Сорока.

Заходами Комітету в четвер, 3-го листопада ввечорі відбулася доповідь у Кінгс коледж університеті Західнього Онтаріо на тему „Проблеми історії Християнства в Україні". Доповідь виголосив о. д-р Петро Біланюк, проф. коледжу св. Михаїла в Торонто. На доповіді було понад 50 студентів і старших.

За старанням пароха української католицької парафії о. І. Словна через відділ КУК, відбулися два екуменічні Молебні. Перший відбувся 6-го листопада в українській православній церкві Пресвятої Трійці з участю парафіян української католицької церкви, під час якого слово-проповідь на тему Тисячоліття і потребу єдности виголосив парох української католицької церкви о. Іван Словн. 13 листопада під вечір відбувся другий Молебень в українській католицькій церкві Христа Царя з присутністю парафіян української православної церкви, де проповідь про святкування Тисячоліття в Україні і діяспорі виголосив настоятель української православної церкви о. Віталій Метулинський. Після Молебня в церковній залі відбулася дружня зустріч всіх присутніх при каві і солодким, яким гостили пані з ЛУКЖ. Це дійсно була екуменічна співпраця обох наших церков і добрий приклад для інших.

Після успішних старань о. пароха І. Словна і мозольної праці, а в неділю, 13 листопада, в год. 11 ранку в лондонській католицькій катедрі відслужено Службу Божу в українському обряді англійською мовою. Отець парох при помочі студентів, а головно активного М. Еляшева і ще інших осіб, виготовив 1200 примірників тексту Служби Божої англійською мовою, які з брошурками Тисячоліття Християнства в Україні українська студентська молодь роздавала всім при вході до катедри. Службу Божу відправляли: отець парох І. Словн, о. Є. Волинський з монастиря ОО. Студитів із сусіднього Вудстоку, монс. Джон О'Доннел, парох катедри, і ще два латинські священики, всі в українських церковних ризах. До Служби Божої прислуговували молоді хлопці з Вівтарної дружини. У Службі Божій взяло участь понад тисячу осіб, а до Св. Причастя приступило коло 700 осіб, які отримали його в українському обряді в двох видах.

Дуже добре опрацьовану проповідь про Українську Католицьку Церкву, український обряд та про Тисячоліття Християнства в Україні виголосив парох о. Іван, при чому зачитав уривок з Послання до українців Папи Івана Павла II з нагоди Тисячоліття Християнства в Україні. Під час Служби Божої деякі головні частини співав запрошений 16-членний студентський хор з церкви св. Миколая в Торонто, про що постарався д-р О. Мариняк. Провідником відповідей на Богослуженні був д-р О. Мариняк. Ця Служба Божа в католицькій катедрі відбулася дуже гарно і успішно, про що висловлювались священики і учасники. Признання за це належить о. пароховi.

29-го листопада ввечорі в залі української католицької церкви відбулись дві доповіді з нагоди Тисячоліття. Першу доповідь виголосив Генеральний Вікарій Торонтонської Епархії о. д-р М. Стасів. Його темою було християнство на Україні між сходом і заходом до часів св. Володимира Великого і офіційного прийняття християнства.

Другу доповідь виголосив канцлер Торонтонської епархії о. д-р Р. Даниляк. Темою цієї доповіді було правне становище Української Патріярхату. Після доповідей присутні ставили запитання і брали участь у дискусії. Ці доповіді були останніми в намічених імпрезах Комітету Тисячоліття.

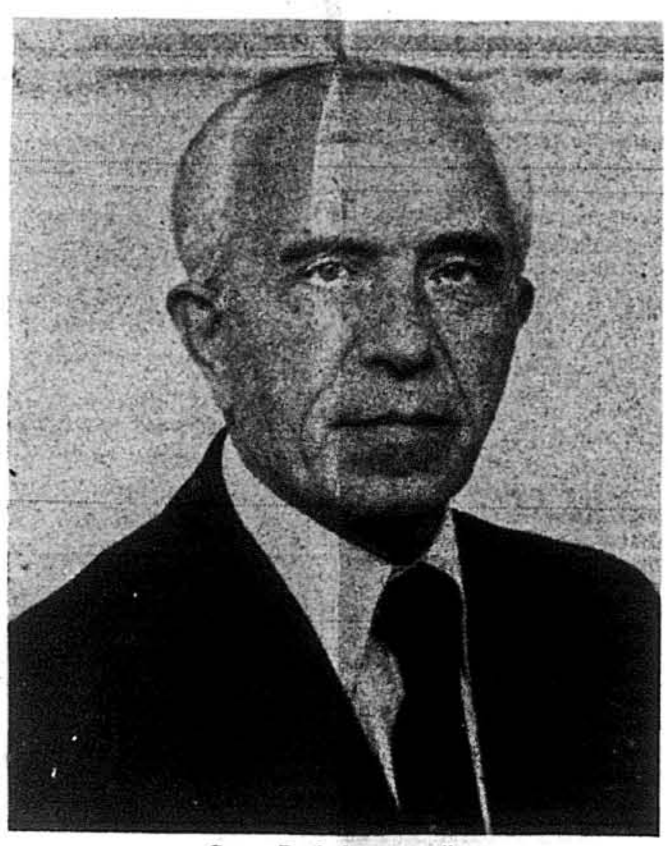
Треба зазначити, що в підготуваннях різних імпрез наших святкувань найбільше праці вклали голова Комітету Леся Храплива-Щур і Орест Щур, о. парох Іван Словн, а також члени Комітету Лондону і Ст. Томасу та студентська молодь. Розпродажем різних видань 1000-ліття займались А. Романюк з Лондону і М. Андрейчук із Ст. Томас.

Головне святкування Тисячоліття в Лондоні відбулося в неділю, 30-го жовтня м.р., в храмовий празник Христа Царя.

С. Мединський

Пам'яті В. Оріховського

(У першу річницю смерти)

Св. п. В. Оріховський

У суботу, 16-го січня 1988 року в Сомерсет, Н. Дж., після важкої недуги спочив у Бозі на 67-му році життя заслужений громадський, пластовий, а головно довголітній союзовий діяч сл. п. Василь Оріховський.

Як дуже хотілося, щоб ця жахлива вістка, яка блискавкою рознеслася в українській громаді стейтів Ню Йорку й Ню Джерзі, Ню Йорку й околиць, була неправдивою, щоб була тільки кошмарним сном, але, на превеликий жаль, це була дійсність. Невмолима смерть скосила його трудолюбие життя.

В. Оріховський народився 26 серпня 1920 року в селі Бариш повіт Бучач. Початкову школу закінчив в родинному селі, а середню освіту здобув у гімназії „Рідної Школи" в Чорткові. Вищі студії почав у Львові, а відтак продовжував їх в Мюнхені, Німеччина.

До Америки прибув 1950 року, а вже 1951 одружився з Дарією Шпачинською і початково замешкали в Гемстеді, Н. Й. Невдовзі переїхали до Сомерсету, Н. Дж., де негайно Покійний включився в громадську працю, як також й пластову, бож належав до пластового куреня „Орликів". Також після приїзду до Америки негайно став членом УНСоюзу, а за порадою автора цієї статті 1967 року обійняв секретарство 353-го Відділу Т-ва „Запорозька Січ" в Ню Бранзвику. Відтак за порадою автора статті 1-го вересня 1970 року став обласним організатором УНСоюзу на Ню Йорк стейт і тим був відповідальним за організаційну працю сотень Союзових Відділів.

Як секретар та відділовий урядовець 353-го Відділу він був делегатом під час чотирьох Союзових Конвенцій, а під час 29-ої Конвенції, яка відбулася в Піттсбурзі в травні 1968 року, В. Оріховського обрано головним організатором УНСоюзу. На тому пості він залишився повних чотири роки, а відтак по 30-ій Конвенції виконував працю старшого обласного організатора на стейти Ню Джерзі і Ню Йорк. А скінчивши 62 роки трудового життя, 1983 року на власне бажання залишив мозольну організаторську працю і відійшов на заслужений відпочинок.

Многолюдний Парастас за Покійного у вівторок, 19-го січня, відслужив о. Павло Лабінський в асисті о. диякона Богдана Тарнавського. Покійного прощали в далеку дорогу, де нема „ні горя, ні печалі", головний предсідник УНС д-р Іван Флис, проф. Іван Головінський від Пластової станиці в Ню Бранзвику і товариш з шкільної лавки о. диякон Богдан Тарнавський.

В середу, 20-го січня, в українській католицькій церкві Різдва Пресвятої Богородиці в Ню Бранзвику, до якої Покійний належав довгі роки, о. Павло Лабінський і о. диякон Богдан Тарнавський відслужили Заупокійну Службу Божу під час якої співав церковний чоловічий хор. В часі Богослужби глибоко змістовну проповідь виголосив красномовець о. диякон Богдан Тарнавський. Після Богослужби Покійного тіло в асисті родини, союзовців, сусідів і приятелів відправлено на вічний спочинок на українському православному цвинтарі св. Андрія наптеоні в Савт Бавнд Бруку Н. Дж.

Поминальна тризна відбулася в парафіяльній залі православної громади Бавнд Бруку, яку відкрив молитвою о. Павло Лабінський, а проводив нею о. диякон Богдан Тарнавський, який у своєму слові насвітлив важливіші дані про життя Покійного Василя Оріховського, з головно молоді літа, коли вони були товаришами шкільної лавки. Прощав Покійного о. парох Лабінський.

Під час тризни ще промовляли: автор статті, який прощав Покійного від колишніх обласних організаторів УНСоюзу, колег із праці, а саме: ред. Василя Дідюка, Євгена Репети, д-ра Михайла Снігуровича і Богдана Дейчаківського, і як член Головного Уряду. Михайло Захарко прощав Покійного від Перт-Амбойської Округи, як її голова та довголітній приятель, інж. Демян Геча прощав від Комітету 1000-річчя Округи Ню Бранзвик. Також речево висловився про Василя довголітній його приятель, і в союзовій праці, Тимко Бутрей, який зараз очолює Округу Твердого Вугілля — Шамокін. На закінчення тризни щиру подяку висловила всім учасникам цієї смутної трапези дружина Покійного з горем в серці пані Дарія.

Смерть — це останній акт людської мандрівки по цій землі, це брама, через котру кожна людина мусить пройти з земного життя до життя вічного. І хоч кожний з нас знає, що ніхто не може оминути зустрічі зі смертю, все ж таки смерть викликає біль та глибокий жаль, а особливо тоді, коли відходить від нас той, із яким доводилось довгі роки співпрацювати.

Працюючи довгі роки із Покійним на союзовій ниві, я мав нагоду пізнати його добрі й злі сторони. І коли тепер, із перспективи тих довгих років, мав би аналізувати його характер, то в першу чергу йому властива доброзичливість. Він був добрягa, старався кожному дати якусь пораду, всюди закликав до згоди, до єдности в громаді, а при тому був оптимістом. З Василем доводилось мені відвідати в союзових справа багато місцевостей у стейтах Ню Йорк, Ню Джерзі. А під час так званих „Союзових Декад" відвідали Дітройт, Клівленд, Янгставн, Огайо, Ірі, Піттсбурґ і Філядельфію. Там були організаційні успіхи, а були також і невдачі, але Василь все це сприймав холоднокровно. Він був любителем гри в шахи, і не одну ніч ми провели при шахах, коли інші наші колеги організатори відпочивали. А найбільшою приємністю — „габі" — у Василя була його улюблена пасіка — бджоли. Там він проводив свій вільний час і снував пляни, як організувати нових членів.

Покійний Василь був справжнім союзовцем, був відданим йому, вірив в його велику місію, наголошуючи при кожній нагоді, що Український Народний Союз був, є і мусить залишитися українською братською установою. Він був проти будь-яких драстичних змін в організаційній ділянці Союзу, маючи на увазі відділових секретарів, як тих, які були і ще довго будуть остоєю Союзу.

Славної пам'яті Василь Оріховський залишив в глибокому смутку дружину Дарію, синів Богдана з дружиною Марією, Стефана Тараса з дружиною Розою, доні Наталку з мужем о. Іваном Панасюком, Христину і внучку Тару. Також залишив велику Союзову родину та друзів побратимів пластунів. Вічна йому пам'ять.

Степан Гавриш

Стратегія...

(Закінчення зі стор. 2)

лей, які мали місце в минулому. Допомога Заходу в роках так званої розрядки причинилась до розбудови совєтського воєнного потенціялу, і тому американські політики кажуть, що можна довіряти, але треба перевіряти, щоб бути забезпеченим перед всякими несподіваними агресивними актами. Можна сказати, що започаткування покращання взаємовідносин між двома потугами, не означає ще нав'язання нормальних господарських взаємин, які є конче потрібні для Совєтського Союзу, вийти з катастрофічного господарського положення, і продовження дальшого існування.

Не треба забувати, що в теперішньому періоді атомової доби кожна країна, в тому і совєтська імперія, не може продовжувати своє існування без новочасної технології, і тому також завданням стратегії Горбачова в теперішньому часі є здобуття її від Заходу, (на яку накладено ембарго), щоб уздоровити соціялістичну господарську систему, яка не справдалася до перманентної господарської кризи, як теж до зубожіння своїх сателітних соціялістичних країн.

Тому реформісти, совєтська інтелігенція з молодшого покоління — прихильники Горбачова і його перебудови, своїми миролюбними акціями на різних „нагліх нарадах" чи конференціях на Заході, як теж своїми звerneннями до свого народу, щоб врятувати імперію, закликають Захід до мирного співіснування, а народ, щоб він відмовився від усього, що є гальмом просування вперед плянів перебудови, і цим причинився до ліквідації затяжної кризи на всіх відтинках господарського і суспільно-політичного життя країни.